

Angyalföld

— Tartom, kapitány!

— Rendben van, mylord!

Igy kezdeném ezt a riportot, ha véletlenül én volnék Verne Gyula, a fantasztikus utleírások legnagyobb riportere. De, mint e nagy riporter szerény és egyszerű utóda,

alkalmazkodva a honi és helyi környezethez, így kell kezdenem:

— Komálsz a link hadovát?

Mert aki Budapestnek az Aréna-uttól egészen Újpestig terjedő még felfedezetlen részére, melyet általában Angyalföldnek, hivatalosan külső VI. kerületnek neveznek, felfedező utra elindul, annak a benszülöttek nyelvét, a link hadovát, ha beszélni nem is, de legalább érteni kell.

Nem vettem még részt felfedező utakon, nem tudom, milyen felszereléssel kell ilyenkor elindulni, hirtelenjében arra sem emlékszem, hogy Körösi Sándor, nagy hazánkfi, mit vitt magával, mikor a rejtelmes Lhasszába elindult. Bevallom, angyalföldi utamra én nem vittem

magammal semmi mást, mint a Gondviselésbe vetett hitet és fényképezőgépet.

Most, mikor expediciómról és tapasztalataimról beszámolok, kísértésbe esem, hogy ne kezdjem-e a nagy utleírók szokása szerint Angyalföld hegy- és vízrajzával. Mivel azonban Angyalföld egészen sík területen fekszik, melynek egyhangúságát csak a legkülönbözőbb helyeken és a legváratlanabban kiemelkedő magas berkaszárnyák törlik meg és a Rákospatakon kívül egyéb hajózható folyója nincs, kénytelen vagyok ettől a szimpatikus tudományos formától eltekinteni, de a történeti hűség kedvéért egyúttal azt is megjegyezni, hogy az a bizonyos hajózhatóság csak a kacsák és a gyermekek papi hajócskái számára érvényes.

Aml e tartomány növény- és állatvilágát illeti, e tekintetben már nagyobb változatosságot találtam. Az ötemeletes berkaszárnyák tövében nagy darab termőföldek húzódnak meg, melyeken az összes gabonaneműek megteremnek. A házak közvetlen közelében találtam olyan területeket is, amelyeken egészen speciális termények nőnek, amelyekről — ha nem tartanám ezt eleve lehetetlennek, — azt hinném, hogy odahordott szemét. De mivel jóhízemű ember vagyok és nem tudom feltelezni, hogy lakóházak közvetlen közelében szemételepet türnének meg, inkább azt hiszem, hogy ez valami speciális termőföld, amelyen a szeméthez összetévesztésg hasonlatos termények nőnek a kis gyermekek örmére, akik az ilyen termőföld kelcs közepén játszadoznak.

Az angyalföldi szépségverseny hölgy-győztese.

A szépségverseny férfi-győztese.

Mint lelkiismeretes utazó állíthatom, hogy Angyalföld lakóinak főfoglalkozása az állattenyésztés, speciálisan a macskák tenyésztése. Ezek közül is, úgy látszik, előszeretettel a fekete macskákat tenyésztik. Amerre az ember csak jár, ezek a fényesszőrtű, zöldszemű állatok, hol magányosan, hol családosan, hol meg csoportosan sétálnak az utakon, ülnek a boltok ajtajaiban, felpupozott háttal járnak a háztetők gerincén.

A történetírók írják, hogy a barlangba menekült Mohamedet azért nem találták meg üldözői, mert jött egy pók, bevonta hálójával a barlang nyílását, amiből az üldözők azt következtették, hogy a barlangba nem ment be senki, mert hisz a pók hálója érintetlen.

Itt az Angyalföldön macskák ülnek a boltajtókban és nyugodtan alszanak. Bent az füres boltban bóbiskol a boltos, nem zavarja senki. A vevők üldöző seregétől nincs mit tartania. Pénz nélkül és munka nélkül ülnek azok vackaikon. Csak a végrehajtók járnak könnyörtelen végzéseikkel és hiába a boltajtóban alvó macska beszédes bizonyítéka, hiába az álmából felriasztott boltos sópánkodása, könnyörtelenül végrehajtanak.

— Kistrőlük az embert teljesen! — mondja a boltos hamisítatlan benszülött dialektusával, ami körülbelül annyit jelent, hogy kifosztják, elviszik mindenét.

A jobb sorsban élők baromfit is tartanak. A Jász-utca tájékán egy időse néivel találkoztam, aki egyetlen tyukját madzagon vezette:

— Hová, néni? — kérdeztem.

— Viszem legeltetni az istenadtát!

— De vannak még gazdagabbak, akiknek két tyukjuk is van, vagy egy tyuk és egy kakas, amelyeket éjszakára bevisznek szobájukba aludni. Egy-egy vagy kettővel több ott már úgy sem számít, ahol egy szobában öten-hatan, de gyakran nyolcan vagy tizen is alszanak. És ha még szoba lenne. De a Hungária-körutól a Reiter Ferenc-utcáig terjedő környéken faviskókban, ólszerű tákolmányokban, szomorú nyomortanyákban laknak az emberek.

Az Angyalföld a Belvárostól félórányira van, de az angyalföldi embert a belvárostól egész világ választja el. Ha a város törzsétől nem az Aréna-ut, ha-

Szén-emelés.

nem az Óceán választaná el őket, akkor sem lehetne életmódban, szokásokban és felfogásban nagyobb különbség, mint a Belváros vagy akár a körutakon sétáló publikum és az angyalföldi benszülöttek között.

Tényleg, mint egy nagy felfedezetlen, a kulturától messze fekvő dzsungel él az Angyalföld a maga dolgozó és nyomorgó, vagy dolgozni nem akaró, vad, zabolátlan, sűrűvérű, könnyelmű és mégis tipikusan pesti és kedves népével.

Talán semmi se jellemzőbb Pestre, erre a

Zsuga a palánk alatt.

porból, nádasokból és a semmiből hirtelen felépült nagyvárosra, mint az, hogy még közvetlen, hogy úgy mondjam, eleven testén hordozza keletkezésének nyomait, mintha köldökzsinórral lenne még mindig anyaföldjéhez kötve és éppen úgy jellemző rá a dunaparti korzó, melyen a város szépei sétálnak, mint az angyalföldi palánkok, amelyeken az Angyalföld virágai átmászkalnak egy kis „schrenk” (betörés) érdekében.

Itt teremnek a kiváló futballisták, mert az ifju nemzedék a szabad grundokon mást sem csinál, mint rongylabdát rugdal. Itt nemcsak a fiúk, hanem a kislányok is futballoznak. Vézna lábacskájukkal rugják, kergetik a labdát és ha belőlük nem is lesznek válogatott futballisták, de az állóhelyek publikuma a nagy meccseken belőlük regrutálódik. De ki tudja, mi lehet még ezekből az apró csemetékből. A lehetőségek széles kapuja áll nyitva előttük. Az angyalföldi szépségverseny kis győztesei, ha megnőnek, talán már nagyvárosi kulturát találnak a Reiter Ferenc-utca és Gömb-utca környékén. Addigra talán csak rossz emlék marad, hogy ezen a területen a palánkok alján idősebb hátyjaik kártyázással töltötték napjaikat és bicskúzással intézték el a nyereség szétosztását.

„Schrenken.”

(Foto Szélpál.)

Itt teremnek a futballisták.